Från: "Region Uppsala" <region.uppsala@regionuppsala.se> on behalf of [redacted]
Skickat: Mon, 23 Sep 2024 10:08:31 +0100
Till: "RLK Funk Registrator" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Cc: [redacted]
Ämne: Remissvar från Region Uppsala avseende remiss med diarienummer RS 2024-0344
Bilagor: Protokollsutdrag från Regionala utvecklingsnämndens sammanträde den 20 september 2024 - Svar på remiss om ny regional utvecklingsplan för Stock....pdf, RS 2024-0344 - Svar från Region Uppsala på remiss om ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.pdf, RS 2024-0344 - Svar från Region Uppsala på remiss om ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.docx

Hej!

Översänder protokollsutdrag från Region Uppsalas regionala utvecklingsnämndens sammanträde den 20 september 2024 - Svar på remiss om ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUN2024-00056-2

Med vänlig hälsning

[redacted]
regiondirektörens stab, nämndkansliet
[redacted]
Region Uppsalas ledningskontor
www.regionuppsala.se

§ 69/24

Dnr RUN2024-00056

Svar på remiss om ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Svar på remiss till Region Stockholm om ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen lämnas enligt ärendets bilaga.

Ärendebeskrivning

Region Stockholm är mitt i arbetet med att revidera och utveckla sin regionala utvecklingsplan och har sammanställt ett förslag på en ny regional utvecklingsplan som nu är på remiss. Region Uppsala välkomnar möjligheten att besvara Region Stockholms regionala utvecklingsplan och ser positivt på det mellanregionala samarbete som finnas mellan regionerna idag. Region Uppsala ser också att ett ökat samarbete mellan regionerna framåt är relevant i och med våra gemensamma åtaganden och utmaningar.

Region Uppsalas kommentarer på förslaget baseras på de behov vi ser borde benämnas för att tydliggöra regionens uppdrag och dess väg framåt i samverkan.

Sammanfattning av tankar och synpunkter

Region Uppsala värdesätter den storregionala samverkan ÖMS (där regionerna Stockholm, Uppsala, Gävleborg, Örebro, Västmanland, Södermanland, Östergötland ingår) och anser att den bör återspeglas i Stockholms regionala utvecklingsplan. De funktionella sambanden mellan regionerna är starka och strategiskt viktiga, och har stor potential att utvecklas ännu mer.

Den höga utvecklingstakten i Stockholms och Uppsala län kräver robust infrastruktur, integrerade bostads- och arbetsmarknader, tillgång till kollektivtrafik samt hållbar hantering av mark-, vatten- och energiresurser. Denna utveckling understryker behovet av samordnad planering. Region Uppsala ser positivt på Stockholms regionala utvecklingsplan och föreslår en stärkt samverkan för att hantera gemensamma utmaningar inom bland annat mark- och vattenanvändning.

Ett stärkt kunskaps- och erfarenhetsutbyte med Region Stockholm är nödvändigt inom det regionala utvecklingsområdet, särskilt med tanke på de starka mellanregionala kopplingar som finns redan idag.

Investeringar i kollektivtrafik är avgörande för att ytterligare binda samman regionerna. Region Uppsala har utvecklat en plan för regional tågtrafik fram till 2050, för att förbättra pendling och tillgänglighet.

Region Uppsala betonar även behovet av robust digital infrastruktur för att minska belastningen på transportsystemet genom ökade möjligheter till exempelvis distansarbete.

Inom folkhälsa och sjukvård betonar Region Uppsala vikten av jämlik och hållbar vård samt ökad mellanregional samverkan. Region Uppsala föreslår vidare att utmaningar kring elektrifiering, grön el och vattenresurser lyfts fram tydligare.

Kostnader och finansiering

Beslut i ärendet bedöms inte några ekonomiska konsekvenser för Region Uppsala.

Beredning

Ärendet har beretts i samråd med Trafik och Samhälle, hälso och sjukvårdsavdelningen och Kultur och bildning.

[redacted], handläggare, och [redacted], handläggare, Region Uppsalas ledningskontor, ger en muntlig föredragning av ärendet.

Yrkanden

[redacted] (C) yrkar bifall till utsänt förslag till beslut.

Ordförande finner att regionala utvecklingsnämnden beslutar i enlighet med utsänt förslag till beslut.

Kopia till

Region Stockholm

Region Uppsala

2024-09-20 Dnr RUN2024-00056

Regionala utvecklingsavdelningen

Region Stockholm

[redacted]

Svar på remiss om ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Sammanfattning

Nedan följer en sammanfattning av yttrandet följt av generella synpunkter samt inspel i specifika sakområden.

Region Uppsala välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Region Uppsala ser positivt på det mellanregionala samarbetet med Region Stockholm, där de båda regionerna har många gemensamma utmaningar och möjligheter. Region Uppsala värdesätter den storregionala samverkan som sker i ÖMS (där regionerna Stockholm, Uppsala, Gävleborg, Örebro, Västmanland, Södermanland, Östergötland ingår) och att den bör återspeglas i den regionala utvecklingsplanen. De funktionella sambanden mellan våra regioner är starka och strategiskt viktiga, med potential att utvecklas ännu mer.

Den höga utvecklingstakten i Stockholms och Uppsala län kräver robust infrastruktur, integrerade bostads- och arbetsmarknader, tillgång till kollektivtrafik samt hållbar hantering av mark-, vatten- och energiresurser. Denna utveckling understryker behovet av samordnad planering. Region Uppsala ser positivt på Stockholms regionala utvecklingsplan och föreslår en stärkt samverkan för att hantera gemensamma utmaningar inom bland annat mark- och vattenanvändning.

Investeringar i kollektivtrafik är avgörande för att ytterligare binda samman regionerna. Region Uppsala har utvecklat en plan för regional tågtrafik fram till 2050, för att förbättra pendling och tillgänglighet.

Region Uppsala betonar även behovet av robust digital infrastruktur för att minska belastningen på transportsystemet genom ökade möjligheter till exempelvis distansarbete.

Inom folkhälsa och sjukvård betonar Region Uppsala vikten av jämlik och hållbar vård samt ökad mellanregional samverkan. Region Uppsala föreslår vidare att utmaningar kring elektrifiering, grön el och vattenresurser lyfts fram tydligare.

Region Uppsalas ledningskontor
751 85 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024 | www.regionuppsala.se

Region Uppsalas synpunkter

Generella inspel

Den starka befolkningstillväxten och höga utvecklingstakten i Uppsala- och Stockholmsregionen ställer stora krav på infrastruktur, integration av bostads- och arbetsmarknader, tillgång till kollektivtrafik, samt mark-, vatten- och energiresurser för att säkerställa en hållbar tillväxt i regionerna och inom flera andra strategiska planeringsområden. Uppsala är det län som beräknas växa mest, procentuellt sett i landet fram till åtminstone 2040, detta kräver också en ökad samverkan i planeringen, där olika aktörers ansvarsområden, förutsättningar och mål behöver integreras. Den regionala planeringen kan då bidra med ökad kunskap och förståelse för hur samhällsförändringar påverkar kommunerna och länet och bidra till en mer samhällsekonomisk fördelaktig planering, genom att stärka samordning och samarbete. Här ser Region Uppsala att Region Stockholm har ett ambitiöst sätt att ta sig an dessa utmaningar, genom ett väl genomarbetat förslag till regional utvecklingsplan. Detta då de fysiska strukturerna på många sätt utgör grunden för samhällsutvecklingen, genom att de skapar förutsättningar för allt från företagande och tillväxt, till boende och integration, pendling och transporter, rekreation och klimatpåverkan.

I det resonemang som förs kring rumslig inriktning bedömer Region Stockholm att mellankommunal samordning av flera olika processer är nödvändigt, för att hantera dagens och framtida regionala utmaningar och frågor rörande mark- och vattenanvändning. Region Uppsala ser här vikten av att även lyfta upp dessa frågor på mellanregional nivå, då många delar av utmaningarna kring mark- och vattenanvändningen inte har några administrativa gränser. Vi ser också att flera av de frågor/utmaningar som lyfts även har identifierats som stora utmanande mellankommunala frågor i Uppsala län. Här tror Region Uppsala att en stärkt samverkan på regional nivå mellan Region Stockholm och Region Uppsala skulle ge tydliga synergier i den långsiktiga strategiska planeringen gällande dessa utmaningar.

Region Uppsala har för avsikt att tillsammans med länets aktörer påbörja arbetet med en länsövergripande strukturbild. Strukturbilden kommer att ge en övergripande regional uppfattning och tydliggöra utmaningar, riktlinjer och grundläggande principer på länsnivå. En strukturbild kan fungera som en gemensam referenspunkt och stödja arbetet både inom enskilda kommuner och i samarbetet mellan kommuner och andra regioner. Här tror Region Uppsala att ett kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan regionerna kommer bli nödvändigt. Detta särskilt med tanke på de mellanregionala kopplingar (gröna strukturer och samband och transportstråk) som synliggörs i den föreslagna strukturbilden i samrådsversionen av Region Stockholms utvecklingsplan.

Kollektivtrafik

Det är av stor vikt för angränsande kommuner och regioner att transportsystemet är robust i ett storregionalt perspektiv detta för att binda samman bland annat

bostads- och arbetsmarknaderna. Framtida investeringar i Stockholmregionens transportinfrastruktur behöver fortsätta att samordnas med omkringliggande regioner för att inte riskera att missa viktiga kopplingar.

Region Uppsala har tagit fram *”Plan för utveckling av den regionala persontågstrafiken i Uppsala län till 2050”* som har varit ute på remiss under perioden mars 2024-maj 2024. I planen beskrivs målbilder för tågtrafikupplägg för perioderna 2025-2030, 2040-2050 och en utblick efter 2050. De framtida tågtrafikupplåggen ökar tillgängligheten och kapaciteten inom Uppsala län och mellan Stockholms län och Uppsala län. I planen ingår en förlängning av tåglinjen Gävle-Tierp-Uppsala vidare till Stockholm via Arlanda i tidsperspektivet 2025-2030. Det skulle innebära förkortad restid mellan Gävle- Arlanda och Gävle-Stockholm och öka tillgänglighet och bekvämlighet för resenärer i hela Ostkustbanestråket. Med förkortade restider i stråket gynnas arbetsmarknaden, bland annat på Arlanda flygplats.

Region Uppsala ser vidare behov av utökad trafik i Mälarbanestråket mellan Stockholm och Enköping, och har i tidsperspektivet 2050 och framåt, pekat ut en förlängning av pendeltågstrafiken från Bålsta till Enköping med stopp i Bålsta V och i Grillby. Region Uppsala har även pekat ut regionpendeln till Västerås med tågstopp i Enköping och Bålsta.

Region Uppsala vill lyfta behovet av utvecklad kollektivtrafik även inom Arlandaområdet för att förbättra tillgängligheten till arbetsplatserna på Arlanda som en viktig del i att öka Arlandas konkurrenskraft. Arlanda är förutom dess funktion som flygplats en viktig arbetsplats för boende i Uppsala län och arbetspendlingen är stor under dygnets alla timmar.

Kopplat till utmaningar om bland annat klimat-robusthet, internationell konkurrenskraft och kompetensförsörjning bör det finnas ett mål som berör konnektivitet och vikten av en stabil digital infrastruktur. För att minska belastningen på transportsystemet är aspekten kring digital tillgänglighet viktig att vidta. Med ökade möjligheter till distansarbete ökar potentialen för företag att locka arbetskraft samt att flera invånare kan arbeta från sitt hushåll i Stockholms län men på en arbetsplats långt bort.

Det regionala tågsystemet

Region Uppsala anser som avtalspart för pendeltågstrafiken till Uppsala och Bålsta med Region Stockholm att det är viktigt att uppställnings och depåkapacitets säkras. Region Uppsala välkomnar Region Stockholm att se även utanför sin regiongräns på denna typ av lösningar ur ett systemperspektiv.

Folkhälsa och sjukvård

Jämlik folkhälsa. Folkhälsa är ett samlingsbegrepp för hur befolkningen mår, det vill säga är hälsan god och så jämlikt fördelad som möjligt bland olika grupper i samhället. Folkhälsoarbete handlar om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. Därför bör formuleringen istället vara ”god och jämlik folkhälsa”, alternativt ”god och jämlik hälsa”.

Inom hälso- och sjukvårdsområdet önskar Region Uppsala att den regionala planen ytterligare förstärker behovet av fortsatt samverkan inom hälso- och sjukvårdsområdet exempelvis rörande faktabaserade behovs och planeringsunderlag för en mer jämlik och långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård samt vid behov samverka inför planering av framtida vårdutbud.

Nedan redovisas synpunkter och inspel utifrån frågorna i missivet

Styrkor och utmaningar:

På ett övergripande plan berör förslaget relevanta styrkor och utmaningar inom olika områden och ur olika perspektiv. Det är kortfattat beskrivet, med fördelen att de är lättillgängliga och överskådliga, men också med nackdelen att ett visst djup och nyansering kan saknas.

Inspel avseende utmaning nr 3, *”Hur kan vi möta klimatmålen och skapa en motståndskraftig och robust region?”* sid 15:

Det bör ytterligare utvecklas resonemang kring för att nå klimatmålen är vi i behov av elektrifiering och grön el, de lösningarna innehåller i sin tur utmaningar. Bland annat kopplat till batteriers miljöpåverkan och framställning samt geopolitiska skäl.

Utmaning 1 och 3 bör kompletteras med en skrivning kring de utmaningarna som finns kring vatten och blå strukturer, utifrån ett större perspektiv. Bland annat Mälaren är en viktig dricksvattentäkt för Mälardalsområdet som även påverkas av vad andra kommuner och regioner gör. Vatten och blåstrukturer har inga administrativa gränser och att kunna se detta utifrån en storregional kontext är viktigt för att säkerställa god tillgång till och status på vatten framgent.

Vision, mål och prioriteringar:

På ett övergripande plan förefaller visionen och de tre övergripande målen (med dess underliggande beskrivande text) ta ut en tydlig och väl sammanhållen riktning för regionens utveckling, väl i linje med såväl de globala Agenda 2030-målen, som de styrkor och utmaningar som lyfts fram i underlaget.

Specifikt inspel avseende prioritering Verka för ökad trygghet och framtidstro, sid 23: Här kan det finnas utrymme att peka ut en ambition avseende det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, inte minst utifrån det långsiktiga perspektivet. Här finns redan kunskapsbaserade underlag och förslagsområden att bygga vidare på.

Prioriteringar som lyfter ett sömlöst transportsystem som arbetar aktivt utifrån hela resan-perspektivet är viktigt för att öka andelen resande med hållbara färdmedel. Önskvärt om man även inkluderar att blicka över länsgränsen för att få ihop transportsystemet med omkringliggande orter utanför Stockholms län med stark pendling.

Att verka för en ökad digital infrastruktur bör kunna inkluderas under prioriteringar om transporteffektivitet. Fortsättningsvis önskas tillägg vid lämplig prioritering om att aktörer i Stockholmsregionen ska verka för ekonomiskt stöd till de områden dit marknaden inte kommer kunna bygga ut den digitala infrastrukturen.

Rumslig utveckling och plankarta

Plankarta bör finnas i interaktiv format där man kan tända och släcka lager. Det underlättar för användare och möjliggör uppdateringar i lager och utformning.

Gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen och former för samverkan:

Kapitel 5 redogör för ett antal både rimliga och relevanta principer, förhållningssätt och metoder/processer för att skapa en gemensam kraftsamling för Stockholmsregionens utveckling.

Det är inte uttalat helt explicit i texten, varför man eventuellt kan överväga att något mer klarlägga/förtydliga:

- att många komplexa samhällsutmaningar inte bara kräver samverkan i form av organisatorisk koordinering, utan också kräver att aktörer verkar och samhandlar över organisationsgränserna tillsammans.
- att gemensam strategisk förflyttning på länsnivå i vissa/många fall kräver en insats utöver det man redan planerat i ordinarie linjeverksamhet.
- att genomförandekraft i de mest komplexa och strategiska frågorna ofta förutsätter agerande och åtgärder på såväl samverkansnivån som hos respektive länsaktör - med dedikerad planering och resursallokering i den egna verksamheten hos respektive aktör som en avgörande faktor.

För Region Uppsala

[redacted] regionala utvecklingsnämnden

[redacted]
Regional utvecklingsdirektör